

9. 21. Yüzyıl Becerilerinin Çocuk Kitaplarındaki Varlığı Üzerine Bir Araştırma: “Uzaya Giden Tren” Kitap Örneđi¹

Osman AHAT²

APA: Ahat, O. (2023). 21. Yüzyıl Becerilerinin Çocuk Kitaplarındaki Varlığı Üzerine Bir Araştırma: “Uzaya Giden Tren” Kitap Örneği. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (37), 177-195. DOI: 10.29000/rumelide.1406048.

Öz

Tarihî akış içerisinde farklılaşan gereksinimlere bağlı olarak ön plana çıkan değerler değişebilmektedir. Yaşanılan yüzyılda da ön plana çıkan ve bir bireyin hayatını devam ettirebilmesi için gerekli olan beceriler bulunmaktadır. Bu çalışmada, belirlenen bir çocuk kitabı üzerinden çocuk kitaplarındaki 21. yüzyıl becerilerini tespit etmek amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşmak için Talim ve Terbiye Kurulunun belirlemiş olduğu 21. yüzyıl beceri modeli temele alınarak “Uzaya Giden Tren” isimli çocuk kitabı incelenmiştir. İlgili kitabın araştırmaya tabi tutulmasında hem ilk baskısının 2022 yılında olması hem de yayımlandığı tarihten beri çok okunanlar listesinde yer alması etkili olmuştur. İnceleme esnasında nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Verileri toplamak için nitel araştırma yönteminin tekniklerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Bu teknikte toplanan veriler, içerik analizi ile yorumlanmıştır. İçerik analizinden elde edilen bulgularda, “Uzaya Giden Tren” kitabındaki 21. yüzyıl becerilerinden her birinin ne düzeyde yer aldığı grafikler yardımıyla sayısal olarak sunulmuştur. Ardından “Uzaya Giden Tren” kitabında yer alan her bir beceriye ait ifadeler açıklanıp yorumlanmıştır. Sonuç olarak; ilgili kitapta 21. yüzyıl ana becerilerinin hepsini örneklendirecek ifadelerin yer aldığı, en çok benlik becerilerinin bulunduğu ve bu sayede çocuklarda benlik becerilerinin geliştirilmesi için özellikle faydalanılması gereken bir eser olduğu görülmüştür. İlgili kitapta en az ise okuryazarlık becerilerinin bulunduğu tespit edilmiştir. Alt becerilerden genelinin kitapta yer aldığı, bazı alt becerilerin ise yer almadığı tespit edilmiştir. Genel olarak kitabın, hitap ettiği yaş seviyesindeki çocukların çoklu gelişimini destekleyecek uygunlukta olduğu görülmüştür. 21. yüzyıl becerilerini konu alan daha önceki çalışmalar ile bu çalışma arasındaki benzer ve farklı sonuçlar ele alındıktan sonra konu ile ilgili öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: 21. yüzyıl becerileri, çocuk kitapları, Uzaya Giden Tren, Mert Arık

¹ Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman: Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Telif Haklı & Lisans: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Kaynak: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Benzerlik Raporu: Alındı – Turnitin, Oran: %20

Etik Şikayeti: editor@rumelide.com

Makale Türü: Araştırma makalesi, **Makale Kayıt Tarihi:** 03.11.2023-**Kabul Tarihi:** 20.12.2023-**Yayın Tarihi:** 21.12.2023; **DOI:** 10.29000/rumelide.1406048

Hakem Değerlendirmesi: İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme

² YL Öğrencisi, Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı / MA Student, Adıyaman University, Institute of Educational Sciences, Department of Turkish Education (Adıyaman, Türkiye), osmano2ahat@hotmail.com, **ORCID ID:** 0009-0002-9359-4137, **ROR ID:** https://ror.org/02s4gkg68, **ISNI:** 0000 0004 0369 5557, **Crossreff Funder ID:** 501100007814

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

A Research on the Presence of 21st Century Skills in Children's Books: "Train to Space" Book Example³

Abstract

The prominent values may change depending on the changing needs in the historical flow. There are skills that come to the fore in this century and are necessary for an individual to continue his life. In this study, it was aimed to identify 21st century skills in children's books through a determined children's book. To achieve this goal, the children's book "Train to Space" was examined based on the 21st century skill model determined by the Board of Education. Both the fact that the first edition was published in 2022 and the fact that it has been on the most read list since its publication were effective in the research of the relevant book. Qualitative research method was used during the review. Document analysis, one of the techniques of the qualitative research method, was used to collect data. The data collected with this technique was interpreted with content analysis. In the findings obtained from the content analysis, the level of each of the 21st century skills in the book "Train to Space" is presented numerically with the help of graphics. Then, the expressions for each skill in the book "Train Going to Space" were explained and interpreted. In conclusion; It has been observed that the relevant book contains expressions that exemplify all the main skills of the 21st century, and that it is a work that should be especially used to develop self-skills in children. It has been determined that the relevant book contains at least literacy skills. It has been determined that most of the sub-skills are included in the book, while some sub-skills are not included. In general, it has been seen that the book is suitable to support the multiple development of children at the age level it addresses. After discussing the similar and different results between previous studies on 21st century skills and this study, suggestions on the subject are presented.

Keywords: 21st Century skills, Children's books, Train to Space, Mert Arık

1. Giriş

Hayatın her alanında etkileşim içinde olunan kitaplar, hem bireysel hem de toplumsal gelişimde önemli bir yere sahiptir. Bireyin yaşamı boyunca gelişime ve öğrenmeye açık olabilmesinin, hayat ve geleceğe yönelik bakış açısının oluşabilmesinin, toplumsal değerlerin bilincine varmasının, ana dilinin inceliklerini sezmesinin ve kullanabilmesinin temel yolu kitaplardan geçmektedir (Kıymaz ve Gürlek, 2021: 233). Bir birey olarak çocuğun, gelişime ve öğrenmeye açık olabilmesinin yolunun ise çocuk kitaplarından geçtiği savunulabilir.

Türkçe öğretimi, ders kitaplarının dışında çocuk edebiyatı ürünleriyle de çeşitlendirilmektedir. Bu bakımdan, çocuğun dilsel ve görsel metinlerde geçen ileti ve düşüncelerin geçerliğini, anlama ve anlatma becerilerini kullanarak sorgulayabilmesi için, onun hem bilişsel hem duyuşsal hem de dilsel seviyesine uygun nitelikli çocuk kitaplarıyla buluşturulması gerekmektedir (Çer, 2016). Çocuk kitapları; amacı ve

³ It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation process of this study and all the studies utilised are indicated in the bibliography.

Conflict of Interest: No conflict of interest is declared.

Funding: No external funding was used to support this research.

Copyright & Licence: The authors own the copyright of their work published in the journal and their work is published under the CC BY-NC 4.0 licence.

Source: It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation of this study and all the studies used are stated in the bibliography.

Similarity Report: Received - Turnitin, Rate: 20

Ethics Complaint: editor@rumelide.com

Article Type: Research article, Article Registration Date: 03.11.2023-Acceptance Date: 20.12.2023-Publication Date: 21.12.2023; DOI: 10.29000/rumelide.1406048

Peer Review: Two External Referees / Double Blind

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com

e-mail: editor@rumelide.com,

tel: +90 505 7958124

phone: +90 505 7958124

işleviyle çocukların algı ve ilgi düzeyine uygun, yalın ve içtenlikle yazılıp hazırlanan, kendine, çevresine, hayata farklı bakış açıları öneren, felsefesi ve edebiyat tadı olan, edebiyat ve sanat değeri yüksek, çocuk gerçekliğine ve bakışına uygun, çocuğa göre yazılmış ve resimlenmiş eserlerdir (Şirin, 2007). Erbay ve Samur (2010: 1064) çocuk kitaplarını; okul öncesi dönemden başlayarak zihinsel, duygusal, dilsel becerilerin edinilmesi sürecinde çocuklara “zeninleştirilmiş bir dil çevresi” yaratan önemli değışkenlerden biri olarak değerdendirilmekte ve çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayan zevkle okuduğu eserler şeklinde tanımlanmaktadır. Tanju’ya (2010) göre çocuklar; kitap sayesinde problem çözme, düşünme, yaratıcılıklarını geliştirme fırsatlarına sahip olurken doğaya, insanlara, diğer canlılara ve olaylara karşı hassasiyet geliştirmektedirler. Söz konusu hassasiyetin gelişmesi için çocuk kitaplarının uzmanların üzerinde karar birliğine vardığı hem biçim hem de içerik olarak sahip olması gereken birtakım özellikler vardır.

Olay, zaman, karakter, mekân, tema, ileti ve üslup gibi pek çok temel bileşene sahip olan çocuk edebiyatı ürünlerinin önemli bir unsuru, konusudur (Yılmaz ve Yakar, 2018). Çocuk kitabında ele alınacak olan konu, çağın ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte olmalıdır. Çocuğa göre hazırlanan bir kitap, çocuğu hem eğlendirebilmeli hem de hayata hazırlayabilmelidir. Kitap, çocuğu hayata hazırlarken çocuğaya bazı becerileri kelimeler yoluyla aktarabilmelidir. Becerileri kelimeler yoluyla aktarabilmek için okuma kültürü edinmiş olmak gerekmektedir. Okuma kültürü edinmiş olmak ise çağımızın gerektirdiği bir beceri olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü insanlar ya dinleyerek / izleyerek ya da okuyarak becerileri edinirler. Okuyarak beceri sahibi olmanın yolu da okuma kültürüne sahip olmaya bağlıdır. Okuma kültürüne sahip bireylerin yetişmesi için toplumun küçük bireyleri olan çocuklar için yazılan kitapların, çağın gerektirdiği becerileri barındırması ve aktarması gerekmektedir. 2023 Eğitim Vizyonu’nun temel amacı olan “Çağın ve geleceğin becerileriyle donanmış ve bu donanımı insanlık hayırına sarf edebilen, bilime sevdalı, kültüre meraklı ve duyarlı, nitelikli, ahlaklı bireyler yetiştirme (Güney Marmara Kalkınma Ajansı)” düşüncesinin olumlu sonuçlar verebilmesinde çocuk kitaplarında yer alan becerilerin önemli olduğu savunulabilir.

Kişinin yatknılığına ve öğrenimine bağlı olarak bir işi başarma ve bir işlemi amaca uygun olarak sonuçlandırma yeteneği (Türk Dil Kurumu, 2023) olarak tanımlanan beceri kavramı, yaşadığımız çağda üzerinde çokça durulan bir konudur. Her asrın ihtiyaçları doğrultusunda ön plana çıkan beceriler bulunmaktadır. Yaşadığımız yüzyılın ihtiyaçları doğrultusunda da gerekli olan bazı beceriler bulunmaktadır. Genel olarak “21. Yüzyıl Becerileri” olarak isimlendirilen bu beceriler, bireyin kendi yaşamını sağlıklı ve mutlu bir şekilde devam ettirebilmesi için gerekli olan özellikleri barındırmaktadır.

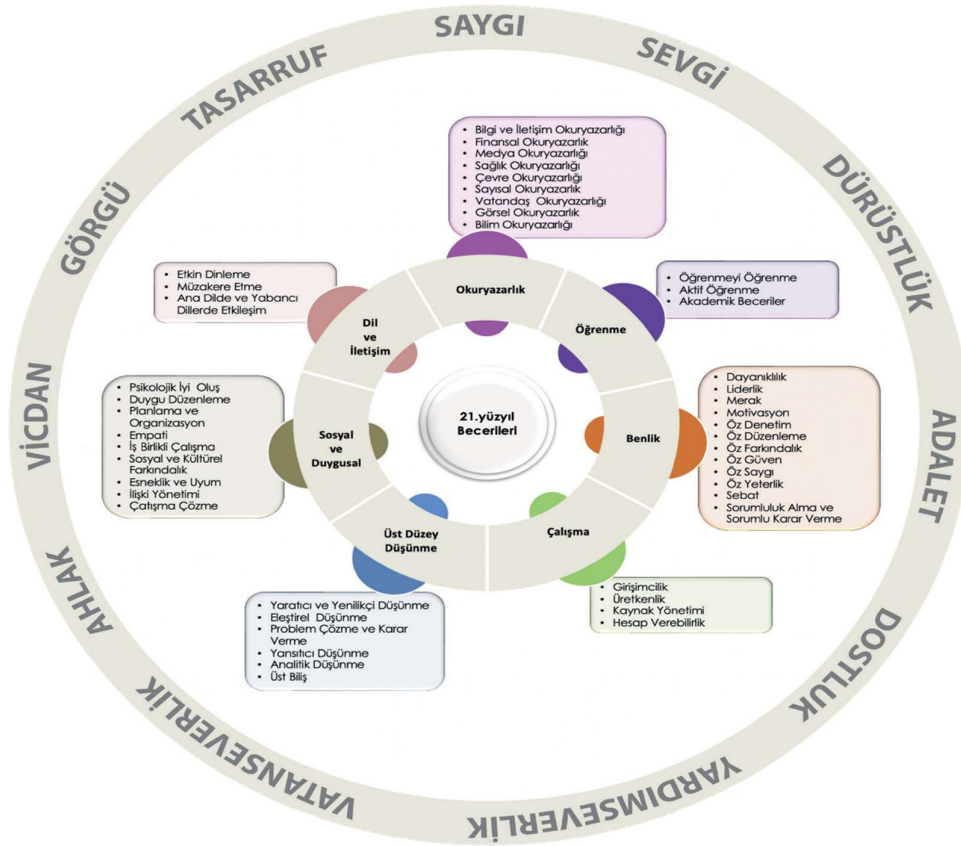
21. yüzyıl becerileri üzerine yapılan çalışmaların sayıca fazla olduğu görülmektedir. Yapılan araştırmalarda (Lemke, 2002; Ananiadou&Claro, 2009; Care vd., 2012; Gelen, 2017; Yalçın, 2017; World Economic Forum, 2018; Cansoy, 2018; Chen, 2019; Kankaras, &Suarez-Alvarez, 2019; Aggarwal, 2021) 21. yüzyıl becerileri, birçok farklı isimle birçok farklı sınıflandırmaya tabi tutulmuştur. Bu çalışmada, Türel vd. (2023) tarafından hazırlanıp Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yayımlanan “21. Yüzyıl Becerileri ve Değerlere Yönelik Araştırma Raporu”ndaki 21. yüzyıl beceri modeli esas tutulmuştur. Bu beceri modelinin esas tutulmasında güncel gelişmeler ışığında hazırlanmış olması ve 21. yüzyıl becerilerine yönelik yapılan diğer çalışmalara kıyasla daha kapsayıcı bir içeriğe sahip olması etkili olmuştur.

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124**e-mail:** editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

Şekil 1. 21. Yüzyıl Beceri Modeli (Türel vd., 2023)

Şekil 1'deki sınıflandırmaya göre 21. yüzyıl becerileri 7 ana beceri (öğrenme becerileri, benlik becerileri, çalışma becerileri, üst düzey düşünme becerileri, sosyal ve duygusal beceriler, okuryazarlık becerileri, dil ve iletişim becerileri) ekseninde ele alınmaktadır. Ana becerilerin altında toplamda 46 alt beceri bulunmaktadır. Bu alt beceriler başlıklar hâlinde aşağıda sıralanmaktadır:

Öğrenme Becerileri: Öğrenmeyi öğrenme becerisi, aktif öğrenme becerisi, akademik beceriler.

Benlik Becerileri: Dayanıklılık becerisi, liderlik becerisi, merak becerisi, motivasyon becerisi, öz denetim becerisi, öz düzenleme becerisi, öz farkındalık becerisi, öz güven becerisi, öz saygı becerisi, öz yeterlik becerisi, sebat becerisi, sorumluluk alma ve sorumlu karar verme becerisi.

Çalışma Becerileri: Girişimcilik becerisi, üretkenlik becerisi, kaynak yönetimi becerisi, hesap verebilirlik becerisi.

Üst Düzey Düşünme Becerileri: Yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerisi, eleştirel düşünme becerisi, problem çözme ve karar verme becerisi, yansıtıcı düşünme becerisi, analitik düşünme becerisi, üst biliş becerisi.

Sosyal ve Duygusal Beceriler: Psikolojik iyi oluş becerisi, duygu düzenleme becerisi, planlama ve organizasyon becerisi, empati becerisi, iş birlikli çalışma becerisi, sosyal ve kültürel farkındalık becerisi, esneklik ve uyum becerisi, ilişki yönetimi becerisi, çatışma çözme becerisi.

Dil ve İletişim Becerileri: Etkin dinleme becerisi, müzakere etme becerisi, ana dilde ve yabancı dillerde iletişim becerisi.

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

Okuryazarlık Becerileri: Finansal okuryazarlık, bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, çevre okuryazarlığı, sağlık okuryazarlığı, sayısal okuryazarlık, vatandaşlık okuryazarlığı, görsel okuryazarlık, bilim okuryazarlığı.

1.1. “Uzaya Giden Tren” İsimli Çocuk Kitabının Kısa Özeti

Portakal İlkokulundaki öğretmen, sınıfa girer ve öğrencilerinden birer tren hikâyesi yazmalarını ister. Tüm öğrenciler yazmaya başlarlar ama birkaç satırdan sonra öğrenciler duraksarlar. Tüm öğrenciler “offff, pffff” demeye başlarlar. O öğrencilerden biri olan Moni, keşke resim çizseydik diye düşünür. Öğretmen, öğrencilerin bireysel olarak bir şey yazamadıklarını görünce tren hikâyesi yazma ödevini tüm öğrencilerin beraber yapmalarını ister. Tüm öğrenciler, yazacakları bu hikâyedeki trenin nereye gideceğini düşünürler. Bunun için kasabadaki tren istasyonuna gidip trenleri gözlemlerler. Bazı öğrenciler trenin Cumburlop Kasabası’na, bazıları Gergedanlar Köyü’ne, bazıları Mızımızlar Beldesi’ne, bazıları Corcor İlçesi’ne gittiğini düşünürler. Moni ise, bunun kendi trenleri olduğunu ve nereye isterlerse trenin oraya götüreceğini söyleyerek daha farklı yerleri düşünür. Moni ve arkadaşları; okyanusa giden, bir elmanın içine giden, istiridye mantarlarına giden, kitabın sayfalarına giden, geçmişe giden, geleceğe giden ve raydan çıkan bir tren düşünürler. Yine de bu yerlerin hiçbiri onları tatmin etmez. Herkesi heyecanlandıracak bir yere gitmek isterler. Moni, uzaya gitme fikrini bulur ve diğer arkadaşları da bu fikri beğenir. Sıra yazacakları hikâyeye kelime bulmaya gelir. Moni ve arkadaşları kelime avına çıkarlar. Antika Kelimeler Dükkânı’nda, Öykü Dükkânı’nda, Eski Kelimeler Dükkânı’nda, okulda, pazarda, markette kelimeleri bulurlar. Buldukları kelimeleri saklamak ve daha sonra kullanmak için kelime turşusu, kelime konservesi yaparlar, kelimeleri dondururlar ve bir de kurutmalık kelime yaparlar. Kelimeleri sakladıktan sonra Moni ve arkadaşları yazı yazma antrenmanlarına başlarlar. Birçok farkı türde yazılar yazarlar. Yazı yazma antrenmanları yaptıktan sonra kendi hikâyeleri için ilham ararlar. İlhamı bulmak için afişler asılır, ilham dedektörleri kurulur, gazetelere ilanlar verilir ama yine de ilhamı bulamazlar. İlhamı bulmak için farklı türde okumalar yaparlar, dinlemeler ve izlemeler yaparlar. Sonunda aradıkları ilham gelir ve Moni ile arkadaşları “Dünyanın En Büyük Kitabı”nı yazmaya karar verirler. Uzaya gidecek kocaman bir trene binecekler. Bu trenin ilk hikâyesini Moni ve arkadaşları yazacaklar. İlk hikâyenin sonunda binlerce çocuğa tren biletini hediye edecekler ve binlerce çocukla beraber uzaya gideceklerdir. Uzaya giderken yolda bir sürü istasyon olacak: Ağrı Dağı İstasyonu, Göbeklitepe İstasyonu, Mars İstasyonu, Uzay Lokantası İstasyonu... Çocuklar istedikleri istasyonda hikâye yazmak için inebilecekler ve son istasyon uzay olacak. Böylece her yolcu birer hikâye yazarak “Dünyanın En Büyük Kitabı” yazılmış olacaktır.

2. Araştırmanın Önemi ve Amacı

Bu araştırmada, örnek bir çocuk kitabı üzerinden çocuk kitaplarında 21. yüzyıl becerilerinin varlığını tespit etmek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ilk baskısı 2022 yılında yapılan ve hâlâ güncelliğini koruyan “Uzaya Giden Tren” isimli çocuk kitabı, örnek kitap olarak incelenmiştir. Alanyazında, bir bireyin sağlıklı ve mutlu bir karaktere sahip olabilmesi için 21. yüzyıl becerilerine sahip olması gerektiği güçlü bir şekilde vurgulanmaktadır. Bu sebeple çocukların, gelişimleri açısından yüksek önem derecesine sahip 21. yüzyıl becerilerinin yer aldığı kitaplarla tanıştırmalarını sağlamak etki çarpanı geniş bir durum olarak görülmektedir. Yayınevlerine ve çocuk kitabı yazarlarına çocuk kitabı hazırlama aşamasında 21. yüzyıl becerilerini göz önünde bulundurmalarının gerekliliğini belirtmek bu açıdan önem arz etmektedir. Ayrıca bu araştırmanın, bundan sonra yapılacak olan çalışmalara yol gösterici olmasını sağlamak da hedeflenmektedir.

2.1. Araştırma Problemleri

Adres	Address
RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi	RumeliDE Journal of Language and Literature Studies
e-posta: editor@rumelide.com	e-mail: editor@rumelide.com,
tel: +90 505 7958124	phone: +90 505 7958124

Bu araştırmanın problemlerini "Uzaya Giden Tren" isimli çocuk kitabında, 21. yüzyıl becerileri hangi sıklıkla yer almaktadır ve var olan 21. yüzyıl becerileri nasıl işlenmiştir?" soruları oluşturmaktadır.

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Türü

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerine göre hazırlanmıştır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel bilgi toplama tekniklerinin kullanıldığı, alguların ya da olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konmasına yönelik nitel sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Nitel araştırmalarda üzerinde araştırma yapılan olgu ve olaylar kendi bağlamında ele alınarak insanların onlara yükledikleri anlamlar açısından yorumlanır (Altunışık vd., 2010: 302)

3.2. Veri Kaynakları

Veri kaynağı olarak incelenen esere ait bilgiler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Kitabın Adı	Yazarın Adı	Resimleyen Adı	Yayınevi Adı	İlk Baskı ve Yayımlanma Yılı	Yaş Seviyesi	Sayfa Sayısı
Uzaya Giden Tren	Mert Arık	Hüseyin Sönmezay	Timaş Çocuk Yayınları	2022	6 – 10 yaş	64

Tablo 1. İncelenen Eser Bilgileri

Tablo 1 incelendiğinde Timaş Çocuk Yayınları tarafından ilk baskısı 2022 yılında yapılmış olan "Uzaya Giden Tren" isimli kitabın; Mert Arık tarafından yazıldığı ve Hüseyin Sönmezay tarafından ise resimlendiği belirtilmektedir. 64 sayfadan oluşan kitap; 6 ile 10 yaş aralığındaki çocuklar için uygundur. Bu bilgi yayınevi tarafından kitabın künye sayfasında verilmektedir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada verilerin toplanmasında nitel araştırma yönteminin tekniklerinden biri olan doküman incelemesi kullanılmıştır. Bu teknik; resmî ya da özel kayıtların toplanması, sistematik olarak incelenmesi ve değerlendirilmesinde yararlanan bir veri toplama aracıdır (Ekiz, 2017: 70). Doküman inceleme, nitel araştırmada gerek kendi başına gerekse görüşme ve gözlemle elde edilen bilgilere destek amacıyla kullanılan bir bilgi toplama yöntemidir (Yıldırım, 1999).

3.4. Verilerin Analizi

Doküman incelemesi sonucu elde edilen veriler, içerik analizine tabi tutularak açıklanıp yorumlanmıştır. İçerik analizi, bir mesajın belli özelliklerinin objektif ve sistematik bir şekilde tanınmasına yönelik çıkarımların yapıldığı bir tekniktir. İçerik analizi, metin veya metinlerden oluşan bir kümenin içindeki belli kelimelerin veya kavramların varlığını belirlemeye yönelik yapılır. Araştırmacılar bu kelime ve kavramların varlığını, anlamlarını ve ilişkilerini belirler ve analiz ederek metinlerdeki mesaja ilişkin çıkarımlarda bulunurlar (Büyüköztürk vd., 2021: 259).

4. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde, incelenen çocuk kitabında 21. yüzyıl becerilerinden her birinin ne düzeyde yer aldığı grafikler yardımıyla sayısal olarak sunulmuştur. Her grafiğin altında ise incelenen çocuk kitabında tespit edilen 21. yüzyıl becerilerine ait ifadeler açıklanıp yorumlanmıştır. 21. yüzyıl becerilerine ait ifadeler yazılırken bir davranışta birden fazla beceriye ait özelliklerin yer alabileceği veya birçok davranışta sadece bir tane becerinin sergilenebileceği durumu göz önünde bulundurulmuştur. Bu durum cümleler

Adres | Address

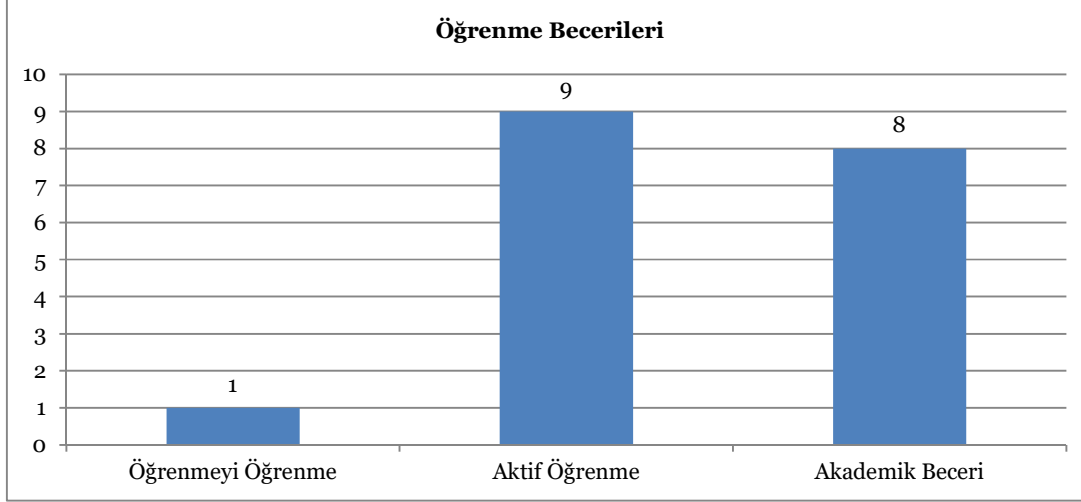
RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

için de geçerlidir. Yani bir cümlede birçok beceriye ait özellikler yer alabilir ya da birçok cümlenin toplamında sadece bir tane beceriye ait özellikler yer alabilir. Bu durum hesaba katılarak aynı cümlenin, farklı iki grafik altında açıklanıp yorumlandığı durumlar da olmuştur. Daha sade ve öz bir anlatımın olması için aynı beceri kapsamına giren benzer cümlelerden sadece bir tane alıntı yapılmıştır.

Grafik 1. “Uzaya Giden Tren” Kitabındaki Öğrenme Becerilerinin Sayısal Dağılımı

Grafik 1’de, “Uzaya Giden Tren” isimli kitapta 21. yüzyıl becerilerinden biri olan öğrenme becerilerinin ne düzeyde yer aldığı sayısal olarak gösterilmiştir. Buna göre öğrenme becerilerinden en çok aktif öğrenme becerisi (f=9), daha sonra akademik beceri (f=8) ve en az olarak da öğrenmeyi öğrenme becerisi (f=1) yer almıştır. Öğrenmeyi öğrenme becerisinin, diğer öğrenme becerilerine göre az sayıda yer almış olması öğrenme becerileri arasında dengeli bir dağılımın olmadığını göstermektedir. Bireyin öğrenme sürecine aktif olarak katılıp akademik becerisinin yükselmesi olumlu bir durum iken neyi nasıl öğrenmesi gerektiğini ifade eden öğrenmeyi öğrenme becerisinin düşük olması ise nispeten olumsuz bir durum olarak görülmektedir. İncelenen kitapta yer alan öğrenme becerilerine ait ifadelerden bazıları şunlardır:

“*Beyin fırtınası devam ediyordu.* (s. 16)” cümlesinde öğrenciler, ihtiyaçları olan bilgiye ulaşmak için kendilerine uygun olan bilgi edinme yöntemini kullanarak öğrenmeyi öğrenme becerisini kullanmaktadırlar ve bilgi edinme yöntemine kendileri de katıldıkları için aktif öğrenme becerisine de sahip olmaktadır.

“*Birbiriyle alakası olmayan beş kelime seç! Örnek: pathcan, bilgisayar, bisiklet, kaplan, şemsiye. İçinde bu beş kelimenin olduğu kısa bir hikâye yaz.* (s. 37)”, “*Okuduğun bir kitabı yarıda bırak! Kitabın devamını sen getir!*(s. 38)”, “*Günlük tutmak, her gün yazı pratiği yapmamı sağlar.*(s. 38)”, “*Masal kahramanlarını günümüz dünyasına getirerek masalları dönüştür. Masalları değiştirerek yeniden yaz.*(s. 39)” cümlelerinde Moni ve arkadaşları; hikâye yazma, kitap tamamlama, günlük tutma ve masal yazma eylemine bizzat kendileri katılarak aktif öğrenme becerisini gerçekleştirmektedirler. Hikâye yazma, kitap tamamlama, günlük tutma ve masal yazma işi bu kişilerin yazma eğitimlerini desteklediği için akademik becerilerini de geliştirdiği söylenebilir.

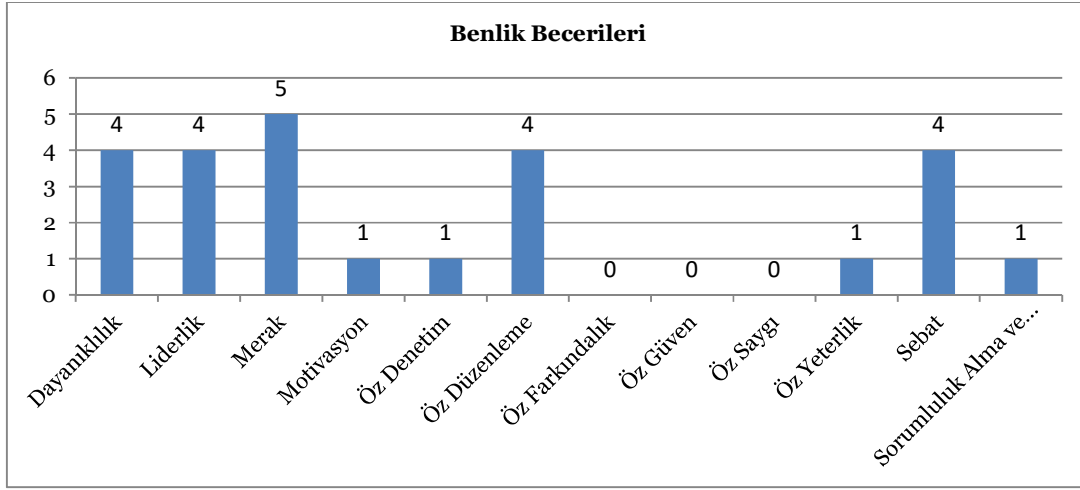
Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

Grafik 2. "Uzaya Giden Tren" Kitabındaki Benlik Becerilerinin Sayısal Dağılımı

Grafik 2'de "Uzaya Giden Tren" isimli kitapta 21. yüzyıl becerilerinden biri olan benlik becerilerinin ne düzeyde yer aldığı sayısal olarak gösterilmiştir. Benlik becerilerinden en çok tekrarlanandan en az tekrarlanana doğru sırasıyla merak becerisi (f=5); dayanıklılık becerisi, sebat becerisi, liderlik ve öz düzenleme becerisi (f=4); motivasyon becerisi, öz denetim ve öz yeterlik ile sorumluluk alma ve sorumlu karar verme becerisi (f=1) tekrarlanmıştır. İlgili kitapta; benlik becerilerinden biri olan öz farkındalık, öz güven ve öz saygı becerilerinin yer almamış olması (f=0) ise dikkat çeken bir eksikliklerdir. Bu eksikliğin sebebi olarak öz farkındalık, öz güven ve öz saygı becerilerinin iç gözlem gerektirmesi olduğu söylenebilir. İç gözlem gerektirdiği için de incelenen kitapta bir cümle olarak yer almasından ziyade bireyin kendi içinde yaşadığı bir durum olarak kalır. İncelenen kitapta yer alan benlik becerilerine ait ifadelerden bazıları şunlardır:

"Öğretmen kalemi aldı ve tahtaya şunları yazdı:

- Hepimiz bir tren hikâyesi yazabiliriz. Hadi, hep birlikte deneyelim (s. 5)" cümlelerinde öğretmenin sınıfı yönetmesi, öğretmenin liderlik becerisine sahip olduğunu ve hikâye yazma işini birlikte denemeye karar vermesi ise öğretmenin sorumluluk alma ve sorumlu karar verme becerisine sahip olduğunu göstermektedir.

"Öğretmen biraz düşüncelerini sağlamak için sordu:

-Hadi biraz hayal edelim. Bu trenle nereye gitmek isterdiniz? (s. 6)" cümlelerinde öğretmenin öğrencileri düşünmeye yönlendirmesi ve öğretmenin "Çok güzel bir tren hikâyesi yazacağımızdan eminim. (s. 9)" diyerek öğrencilerini motive etmesi liderlik becerisine sahip olduğunu göstermektedir.

"Moni:

-Kelimeler toplamalıyız. Şimdi her yere dağılıcağız ve kelime avlayacağız, dedi. Kelime Avcuları arasında görev dağılımı yapıldı.(s. 24)" cümlelerinde Moni tıpkı bir lider gibi durumu yönettiğinden liderlik becerisini sergilemiştir.

"Moni:

-Tüm bu yerlere gitmek zorunda değiliz. Biz bir hikâye yazacağız. Bu hikâyede tren, biz nereye istersek oraya gider. Hikâyemizdeki tren bizi çok uzaklara götürebilir. (s.12)" cümlelerinde Moni, hikâye yazma hedefi için kendi davranışlarını değiştirme yetkisinin olduğunu belirtmesi öz düzenleme

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

becerisine sahip olduğunu ve bu hedef için uygun kapasitede olduklarını belirterek öz yeterlik becerisinin de olduğunu göstermektedir.

“*Moni ve arkadaşlarının da iyi bir hikâye yazabilmeleri için sürekli ‘yazı antrenmanları’ yapması gerekiyordu. Yazı becerilerini başka nasıl geliştirebilirlerdi ki? Sıra dışı tren hikâyelerini yazmak için çok çalışmaları gerekiyordu.* (s. 35)” cümlelerinde Moni ve arkadaşları; istedikleri hikâyeyi yazabilmek için davranışlarını ona göre belirlediklerinden öz düzenleme becerisine, hikâye yazma görevlerine odaklanabildikleri için öz denetim becerisine, uzun bir süreci kapsayan hikâye yazma hedeflerinin peşinden gidebildikleri için sebat becerisine ve tüm bunları sürekli çalışarak yapacakları için dayanıklılık becerisine sahiptirler.

“*Bir süre sonra ne bulurlarsa okumaya başladılar. Eşyaların kullanma kılavuzlarını, şarkı sözlerini, çikolata ambalajlarını, ilaç prospektüslerini, spor haberlerini, dükkân tabelalarını okudular.*(s. 48)” cümlelerinde Moni ve arkadaşlarının, kendi hedefleri için uzun süre zarfında sabırla çalışarak sebat becerisine sahip oldukları ve bu süre zarfında hedefe ulaşmak için mücadelesine devam ederek dayanıklılık becerisine sahip olduklarını göstermişlerdir.

“*Moni ve arkadaşları her gün saatlerce farklı türlerde birçok yazı yazdılar.* (s. 43)” cümlesinde Moni ve arkadaşlarının, hedefleri için gösterdikleri mücadeleyi belirterek dayanıklılık becerisine sahip oldukları gösterilmiştir.

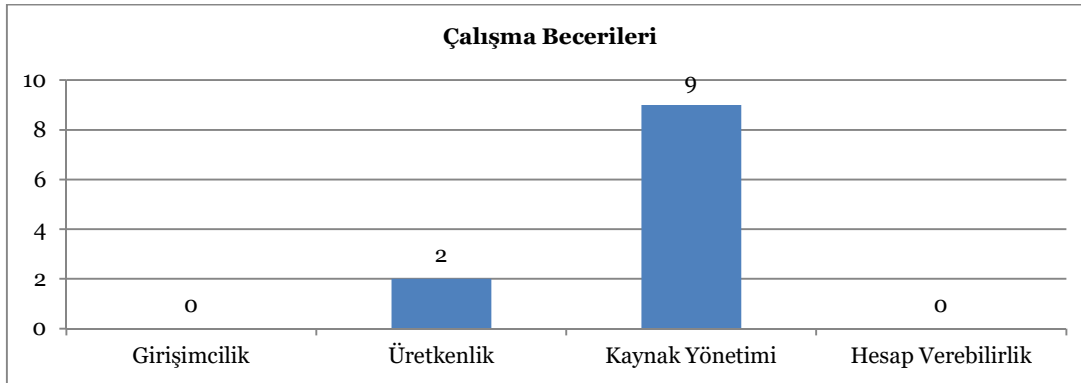
“*Eğlenceli ‘Yazı Antrenmanları’ haftalarca sürdü.*(s. 43)” cümlesinde, Moni ve arkadaşları uzun bir süre zarfında hedeflerine bağlı kalarak sebat becerisine uygun davranış sergilemişlerdir.

“*İnci, okuduğu bir öyküde yazarın ‘gelişigüzel’ yazdığını gördü. Bu çok ilginç bir kelimeydi. Acaba ne demektir?(s. 28)*”, “*‘Kırmızı Başlıklı Kız’ youtuber olsaydı nasıl olurdu?(s. 39)*” soru cümlelerinde yeni bir şeyleri bilme arzusu olduğundan merak becerisi örneklenmiştir.

“*Disiplinli çalışmak için bir çalışma programı hazırladılar.* (s. 37)” cümlesinde öğrenciler, çalışma programını kendileri hazırladıkları için öz düzenleme becerisine sahiptirler.

“*Antrenman programına günü gününe uydular.* (s. 43)” cümlesinde Moni ve arkadaşları, zamanlarını program dâhilinde etkili bir şekilde kullanarak öz düzenleme becerisine sahip olduklarını göstermişlerdir.

“*Evet, idmanlar işe yaramıştı. Yazı becerileri gelişiyordu.* (s.43)” cümlelerinde Moni ve arkadaşlarının, hedefleri için yaptıkları eylemlerin iyiye gitmesinden kaynaklanan motivasyon becerisi ön plana çıkmaktadır.

Grafik 3.“Uzaya Giden Tren” Kitabındaki Çalışma Becerilerinin Sayısal Dağılımı

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com

e-mail: editor@rumelide.com,

tel: +90 505 7958124

phone: +90 505 7958124

Grafik 3'te çalışma becerilerinin ne düzeyde yer aldığı gösterilmiştir. En çok kaynak yönetimi becerisi (f=9) ve en az ise üretkenlik becerisi (f=2) yer almıştır. Girişimcilik ve hesap verebilirlik becerileri ise ilgi kitapta hiç yer almamıştır. Girişimcilik ve hesap verebilirlik becerilerinin incelenen kitapta yer almamış olmasında incelenen kitabın konusunun etkili olduğu söylenebilir. İncelenen kitapta yer alan çalışma becerilerine ait ifadelerden bazıları şunlardır:

"Moni:

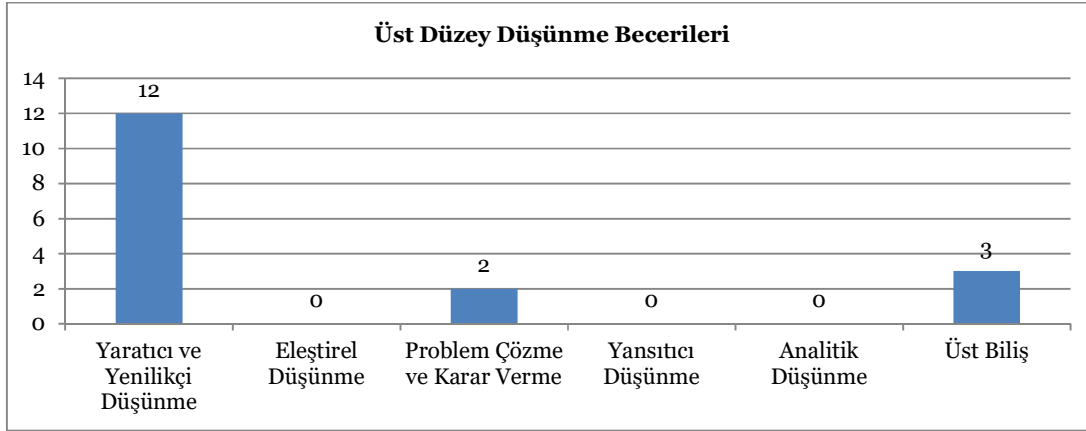
-*Kelimeler toplamalıyız. Şimdi her yere dağılıcağız ve kelime avlayacağız, dedi. Kelime Avcıları arasında görev dağılımı yapıldı.*(s. 24)" cümlelerinde Moni, elindeki insan kaynağını uygun bir şekilde yönlendirerek kaynak yönetimi becerisini göstermiştir.

"*Moni, antikacıda 'punduna getirmek' deyimini buldu. Moni, bu deyim ne anlama geldiğini hiç bilmiyordu. Hatta onu ilk kez görüyordu. Antikacı bu deyim İtalya'dan deniz yoluyla geldiğini söyledi. ... Moni, deyim çok beğendi ve hemen satın aldı.*(s. 27)" cümlelerinde Moni'nin kendi işine yarayacak olan kelimeyi satın almış olması kaynak yönetimi becerisine örnektir.

Bu çok gizemli bir kelimeydi. Hemen bir kâğıda yazıp kumbaraya attılar (s. 30). Hikâyelerinde kullanabilecekleri yeni kelimeyi bir güzel 'kelime ağlarına' sardılar (s.30)." cümlelerinde, ulaştıkları kelime kaynaklarını ihtiyaçları doğrultusunda kullandıkları için kaynak yönetimi becerisi örneklenmiştir.

"*Kutular, kumbaralar, defterler dolusu kelime avladılar. Kelime bilgilerinin her geçen gün arttırdılar (s.30)*" cümlelerinde, belirledikleri hedefe ulaşmak için istenilen miktarda ürün toplayarak üretkenlik becerisine sahip olduklarını göstermişlerdir.

"*Avladıkları yüzlerce kelimeyi saklamanın türlü türlü yolunu bulmuşlardı. (s. 34)*" cümlesinde ihtiyaçları doğrultusunda istedikleri kadar çözüm üretebildikleri için üretkenlik becerileri gelişmiştir.

Grafik 4. "Uzaya Giden Tren" Kitabındaki Üst Düzey Düşünme Becerilerinin Sayısal Dağılımı

Grafik 4'e göre üst düzey düşünme becerilerinden en çok yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerisi (f=12), daha sonra üst biliş becerisi (f=3) ve en az olarak da problem çözme ve karar verme becerisi (f=2) yer almıştır. İlgili kitapta eleştirel düşünme becerisine, yansıtıcı düşünme becerisine ve analitik düşünme becerisine hiç yer verilmediği görülmektedir. İncelenen kitapta yer alan üst düzey düşünme becerilerine ait ifadelerden bazıları şunlardır:

"*Moni'ye göre resim çizmekle hikâye yazmak birbirine benziyordu. Çizerken boyaları, yazarken kelimeleri kullanıyordu (s. 10). Bir sporunun antrenman yaptıkça gelişen kol kasları gibi onların da*

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com

e-mail: editor@rumelide.com,

tel: +90 505 7958124

phone: +90 505 7958124

zamanla ‘yazı kasları’ gelişecekti (s. 35).” cümlelerinde farklı ve amaca uygun benzetmeler yapılarak yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerisi gösterilmiştir.

“Bizim trenimiz okyanusa gidebilir. Su üzerinde yol alan bir tren hayal ediyorum (s. 16). Geçmişe de gidebiliriz. Zamanda yolculuk yapan bir tren... (s. 20).” cümlelerinde, yazacakları tren hikâyesinin konusu için farklı ve değişik öneriler sundukları için yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerisine sahip olduklarını göstermektedirler.

Moni ve arkadaşları, topladıkları kelimeleri uzun süreli saklamak için çözüm arayışına girerler. “Mete, kelimelerin konservesini yapabileceğini söyledi (s. 32); Moni’ye göre onlardan biri de kelimelerden kurutmak yapıyordu (s. 34).” cümlelerindeki tüm bu çözümler farklı ve işlevsel çözümler oldukları için bu öğrencilerde yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerisinin gözlemlendiği söylenebilir.

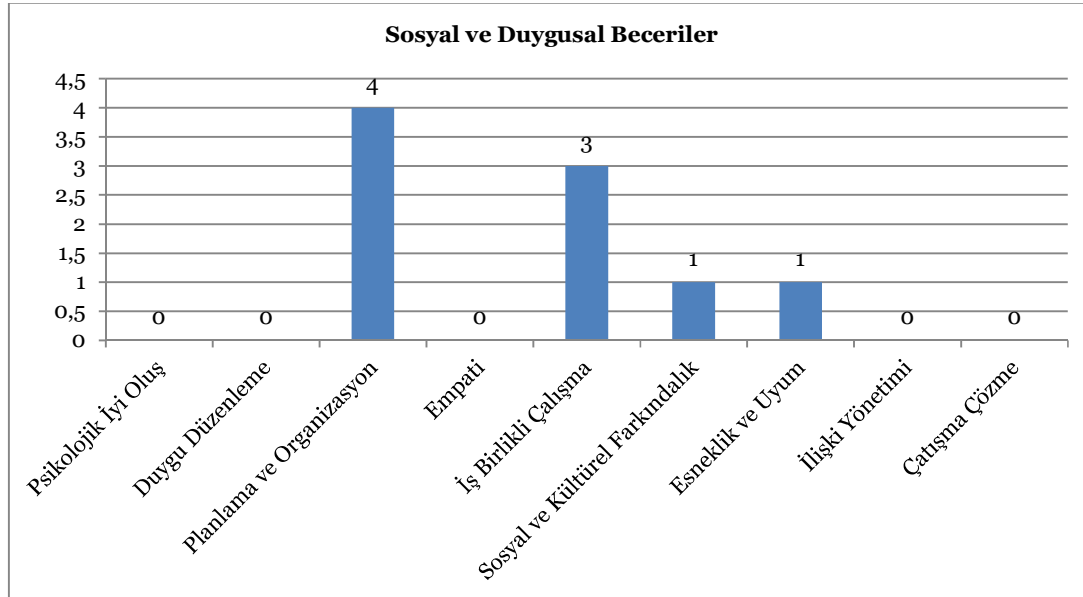
“Bu fikir tüm çocukları çok heyecanlandırdı. Düşündüler, tartıştılar, kararlarını verdiler.(s. 22)” cümlelerinde öğrencilerin tartışma sonrası karar vermeleri problem çözüme ve karar verme becerilerinin uygulandığını göstermektedir.

“Moni’nin aklına bir sabah uyandığında muhteşem bir ilham geldi.(s. 52)” cümlesinde Moni, yazacakları hikâye için var olan engelleri aşabilecekleri çözümü ilham yoluyla bulmuştur. Bu durumda problem çözüme ve karar verme becerisinin gerçekleştiği söylenebilir.

“Okumalarını çeşitlendirmek için farklı türde okumalar yapmaya başladılar. (s. 48)” cümlesinde Moni ve arkadaşları, okumalarının eksik kaldığının bilincinde olup bu eksikliği gidermek için farklı okumalar yapmaları gerektiğinin farkına varmaları üst biliş becerisine sahip olduklarını göstermektedir.

“Moni’ye göre ilham bulmak için sadece okumak yetmeyecekti, izlemeleri de gerekiyordu.(s. 50)” cümlesinde Moni ve arkadaşları, ilham için sadece okumanın eksik kaldığının bilincindedir, bu durum da üst biliş becerisine sahip olduklarını göstermektedir.

“Mete’ye göre ilham bulmak için izlemek de yetmemişti. Dinlemeye başladılar.(s. 50)” cümlelerinde Mete, izleme eylemlerinin yetersiz kaldığının bilincine varıp farklı çözümler aramaktadır. Böylece üst biliş becerisini gerçekleştirmektedir.

Grafik 5. “Uzaya Giden Tren” Kitabındaki Sosyal ve Duygusal Becerilerin Sayısal Dağılımı

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com

e-mail: editor@rumelide.com,

tel: +90 505 7958124

phone: +90 505 7958124

Grafik 5'te sosyal ve duygusal becerilerin sayısal değerleri gösterilmektedir. Planlama ve organizasyon becerisi (f=4), iş birlikli çalışma becerisi (f=3), sosyal ve kültürel farkındalık ile esneklik ve uyum becerileri (f=1) yar almaktadır. Duygu düzenleme, psikolojik iyi oluş, empati, ilişki yönetimi ve çatışma çözme becerilerinin yer almamış olması (f=0) bir eksiklik olarak görülebilir. İncelenen kitapta yer alan sosyal ve duygusal becerilere ait ifadelerden bazıları şunlardır:

“Öğretmen biraz düşüncelerini sağlamak için sordu:

-Hadi biraz hayal edelim. Bu trenle nereye gitmek isterdiniz? (s. 6)” cümlelerinde öğretmenin sorduğu soru ile öğrencilerin hayal etme aşamasını belli bir plan çerçevesinde yapmasını sağlayarak öğretmenin planlama ve organizasyon becerisine sahip olduğunu göstermektedir.

“Öğretmen:

-Önce nereye gitmek istediğinizi bulmalısınız. Sonra orayı gerçekten trenle gitmiş gibi anlatacaksınız. (s. 9)” cümlesinde öğretmen, öğrencilerinin öncelik sırasına göre neler yapmaları gerektiğini belirtmektedir. Bu durum öğretmenin planlama ve organizasyon becerisine sahip olduğunu göstermektedir.

“Moni:

-Kelimeler toplamalıyız. Şimdi her yere dağılıcağız ve kelime avlayacağız, dedi. Kelime Avcıları arasında görev dağılımı yapıldı.(s. 24)” cümlelerinde Kelime Avcıları arasında görev dağılımının yapılması planlama ve organizasyon becerisinin var olduğunu göstermektedir.

“Disiplinli çalışmak için bir çalışma programı hazırladılar. (s. 37)” cümlesinde öğrencilerin bir çalışma programına bağlı kalarak hedefe yönelmeleri, öğrencilerde planlama ve organizasyon becerisinin olduğunu göstermektedir.

“Moni, okul çıkışı sınıf arkadaşlarıyla birlikte kasabadaki tren istasyonuna gitti (s. 11) cümlesinde öğrenciler ortak bir amaç için bir araya gelerek iş birlikli çalışma becerisini sergilemektedirler.

“2043 yılı istasyonunda indiğimizi düşünsenize... Robot yolcularımızla beraber bir maceraya atıldık(s. 20)” cümlelerinde 2043 yılı zamanının şartlarına uyum sağladıkları için esneklik ve uyum becerisi bulunmaktadır.

“Moni, antikacıda ‘punduna getirmek’ deyimini buldu. Moni, bu deyim ne anlama geldiğini hiç bilmiyordu. Hatta onu ilk kez görüyordu. Antikacı bu deyim İtalya’dan deniz yoluyla geldiğini söyledi. ... Moni, deyimini çok beğendi ve hemen satın aldı.(s. 27)” cümlelerinde, yabancı bir dilin ve o dildeki kelimelerin varlığının farkında olduğu için sosyal ve kültürel farkındalık becerisi örneklenmiştir.

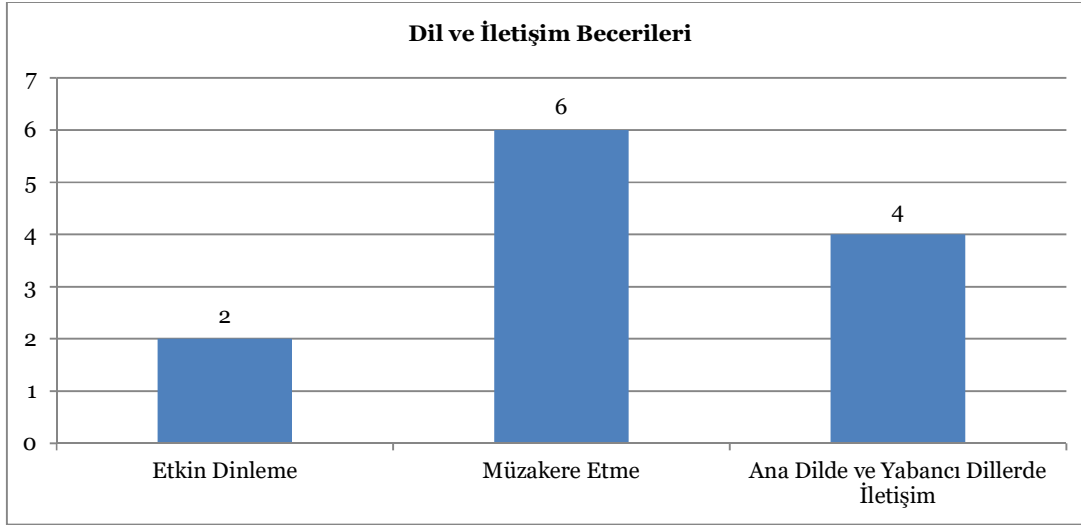
Adres	Address
--------------	----------------

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

Grafik 6. “Uzaya Giden Tren” Kitabındaki Dil ve İletişim Becerilerinin Sayısal Dağılımı

Grafik 6’ya göre sayısal olarak az olsa da dil ve iletişim becerilerinin hepsinin ilgili kitapta yer almaktadır. En çok müzakere etme becerisi (f=6), daha sonra ana dilde ve yabancı dillerde iletişim becerisi (f=4) ve en az olarak ise etkin dinleme becerisi (f=2) yer almaktadır. İncelenen kitapta dil ve iletişim becerilerinin hepsinin örneklendirilmiş olması, eğitim ve öğretimin ana derslerinden biri olan Türkçe dersinin gelişimi bakımından önem arz etmektedir. Sosyal açıdan baktığımız zaman ise dil ve iletişim becerileri gelişmiş olan bireyin, sosyal ilişkilerinde de gelişmelerin yaşandığı görülebilir. Bu durum hem diğer becerilerin gelişmesine hem de kendini yazılı ve sözlü olarak ifade edebilen bir toplumun oluşmasına katkı sunabilir. İncelenen kitapta yer alan dil ve iletişim becerilerine ait ifadelerden bazıları şunlardır:

“Bu bir ekip çalışması olsun mu?”

Bütün öğrenciler bağırdı: Eeeeeeeeeeeet! (s. 8) cümlelerinde öğretmenin ekip çalışması olması için öğrencilerine danışması, öğretmenin müzakere etme becerisine sahip olduğunu ve bütün öğrencilerin öğretmenin sorusuna cevap vermesi, bütün öğrencilerin öğretmeni dinleyerek etkin dinleme becerisine sahip olduklarını göstermektedir.

“Öğrenciler, öğretmenlerinin ağızından çıkan her sözü heyecanla not aldılar. (s. 8)” cümlesinde öğrencilerin, öğretmenlerini dinledikleri belirtilerek bu öğrencilerin etkin dinleme becerisine sahip olduğu gösterilmektedir.

“*Moni, çantasını alıp apar topar okula gitti. Okula gider gitmez fikrini arkadaşlarına anlattı* (s. 52).” cümlelerinde öğrencilerin, kendi fikirlerini birbirleriyle paylaşması müzakere etme becerisine sahip olduklarını göstermektedir.

“*Bu fikir tüm çocukları çok heyecanlandırdı. Düşündüler, tartıştılar, kararlarını verdiler.*(s. 22)” cümlelerinde tüm çocukların düşünerek tartışmaları, müzakere etme becerisinin gerçekleştiğini göstermektedir.

“*Birbirlerine sunumlar yaptılar. Uzayla ilgili konuştular. Sorular sordular* (s. 46).” cümlelerinde Moni ve arkadaşlarının, amaçlarına ulaşmak için kendi aralarında fikir alışverişinde bulunarak müzakere etme becerisine uygun davrandıkları söylenebilir. Fikir alışverişi yaparken sözlü bir şekilde anlatım yaptıkları için ise ana dilde ve yabancı dillerde iletişim becerisine sahip oldukları söylenebilir.

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

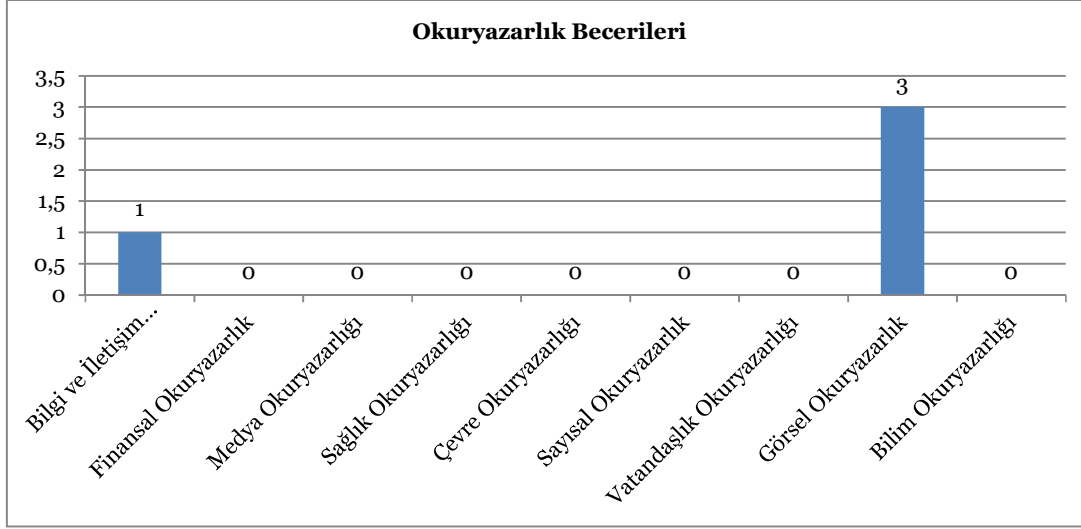
RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

"Moni, antikacıda 'punduna getirmek' deyimini buldu. Moni, bu deyim in ne anlama geldiğini hiç bilmüyordu. Hatta onu ilk kez görüyordu. Antikacı bu deyim in İtalya'dan deniz yoluyla geldiğini söyledi. ... Moni, deyim i çok beğendi ve hemen satın aldı.(s. 27)" cümlelerinde, yabancı bir dildeki kelimelerin Moni tarafından kullanılacak olması, ana dilde ve yabancı dillerde iletişim becerisine örnektir.

"Bir süre sonra yazarak kendini daha iyi ifade edebildiğini görürsün.(s. 38)" cümlesinde duygu ve düşüncelerini yazarak ifade etme durumundan bahsettiği için ana dilde ve yabancı dillerde iletişim becerisine işaret etmektedir.

Grafik 7. "Uzaya Giden Tren" Kitabındaki Okuryazarlık Becerilerinin Sayısal Dağılımı

Grafik 7'de okuryazarlık becerilerinden sadece görsel okuryazarlık becerisi (f=3) ile bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlık becerisinin (f=1) yer aldığı görülmektedir. Finansal okuryazarlık, sağlık okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, sayısal okuryazarlık, çevre okuryazarlığı, vatandaşlık okuryazarlığı ve bilim okuryazarlığı becerilerine hiç yer verilmemesi (f=0) okuryazarlık becerileri bakımından bir eksiklik olarak görülebilir. Bu eksikliğin sebebi olarak incelenen kitabın konusunun olduğu söylenebilir. Parasal yönetimi ele alan bir kitap olsaydı o zaman finansal okuryazarlık ön plana çıkardı, teknoloji bağımlılığı ile ilgili bir kitap olsaydı o zaman medya okuryazarlığı ön plana çıkardı, beden temizliği ile ilgili bir kitap olsaydı o zaman sağlık okuryazarlığı ön plana çıkardı, doğayı korumak ile ilgili bir kitap olsaydı o zaman çevre okuryazarlığı ön plana çıkardı, matematiksel işlemleri ele alan bir kitap olsaydı o zaman sayısal okuryazarlık ön plana çıkardı, hak ve sorumluluklar ile ilgili bir kitap olsaydı o zaman vatandaşlık okuryazarlığı ön plana çıkardı. İncelenen kitapta yer alan okuryazarlık becerilerine ait ifadeler şunlardır:

"O zaman bir tren hikâyesi yazabilmesi için önce gözlem yapabilirdi. Moni, trenleri görmek bize fikir verebilir, dedi. (s. 10)" cümlesinde var olan problemi görsel algılama ile çözmek amaçlandığından görsel okuryazarlık becerisi bulunmaktadır.

"Yazarlar, gözlem yapmayı çok sever. Sen de gözlem yap!(s. 43)", "Moni'ye göre ilham bulmak için sadece okumak yetmeyecekti, izlemeleri de gerekiyordu.(s. 50)" cümlelerinde görmeye dayalı eylemleri ön plana çıkardığından görsel okuryazarlık becerisinin olduğu söylenebilir.

"İlham dedektörleri kasabanın her yerine kuruldu. (s. 44)" cümlesinde, bilgiye ulaşmak için uygun bir teknoloji kullanılmıştır. Bu durumda bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı becerisinin olduğunu söyleyebiliriz.

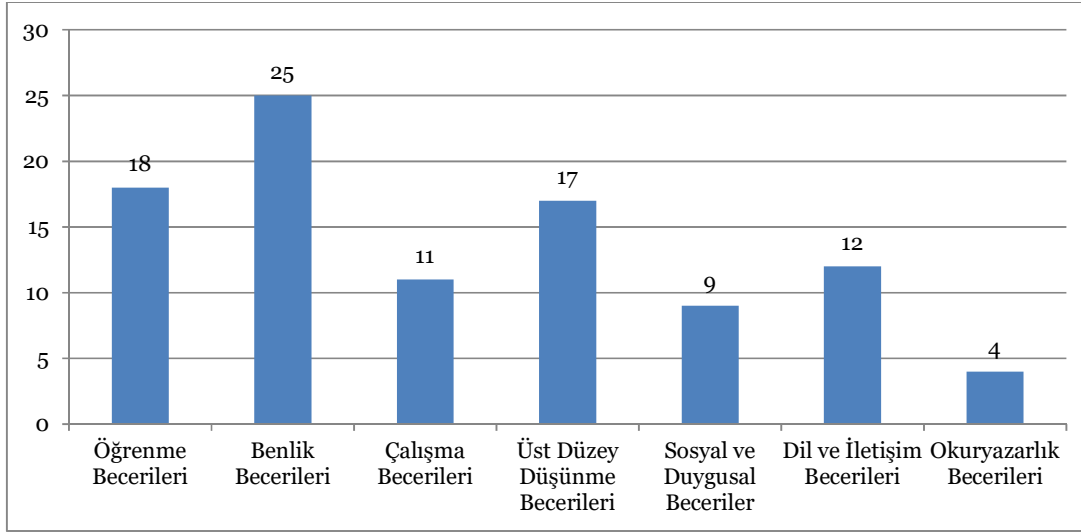
Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

Grafik 8. “Uzaya Giden Tren” Kitabındaki 21. Yüzyıl Becerilerinin Sayısal Dağılımı

Grafik 8 incelendiğinde “Uzaya Giden Tren” kitabında 21. yüzyıl ana becerilerinden en çok benlik becerilerinin (f=25) yer aldığı, sonrasında sırasıyla öğrenme becerilerinin (f=18), üst düzey düşünme becerilerinin (f=17), dil ve iletişim becerilerinin (f=12), çalışma becerilerinin (f=11), sosyal ve duygusal becerilerin (f=9) ve okuryazarlık becerilerinin (f=4) yer aldığı görülmektedir.

5. Tartışma ve Sonuç

Tüm bireylerin, ihtiyaçlarının karşılanması için sahip olmaları gereken birtakım beceriler bulunmaktadır. Bireylerin sahip olması gereken beceriler; öğrenme alanlarında, benlik alanlarında, çalışma alanlarında, sosyal ve duygusal alanlarında, dil ve iletişim alanlarında, üst düzey düşünme alanlarında ve okuryazarlık alanlarında etkili olmaktadır. Yaşadığımız yüzyılda çocukların gelecek yaşamlarında sağlıklı bir hayat sürmeleri için bu yüzyılın gerektirdiği becerilere sahip bir birey olarak yetişmeleri gerekmektedir. Çocukların yetiştirme sürecinde çocuk kitaplarının büyük bir önemi vardır. Bundan hareketle çocukların küçük yaşta, 21. yüzyıl becerilerini kazanarak gelişmelerinde çocuk kitaplarındaki 21. yüzyıl becerilerinin varlığı ve niteliği önem arz etmektedir.

“Uzaya Giden Tren” isimli çocuk kitabında; öğrenme becerilerinin hepsini [öğrenmeyi öğrenme (f=1), aktif öğrenme (f=9), akademik beceri (f=8)] örneklendirecek ifadeler tespit edilmiştir. Öğrenme becerileri içerisinde aktif öğrenme becerisi sayıca daha fazla yer almıştır. Akyol ve Aşkar’a (2022) göre 21. yüzyıl öğrenme ortamlarında öğrenci pasif değil, aktif bir öğrenendir. Bundan hareketle çocuk okuyucuyu öğrenme sürecine aktif bir şekilde katmayı desteklemesi bakımından bu oran olumlu bir özelliktir.

İncelenen çocuk kitabında tespit edilen 12 benlik becerisinin içinde sadece 3 beceriye (öz farkındalık, öz güven, öz saygı) ait ifadelerin bulunmamış olması her ne kadar bir eksiklik olarak görülse de diğer benlik becerilerine (dayanıklılık, liderlik, merak, motivasyon, öz denetim, öz düzenleme, öz yeterlik, sebat, sorumluluk alma ve sorumlu karar verme) sayıca fazla yer verildiğinden bu beceriler öğrencinin kişilik özelliklerini geliştirebilir. Bireyin kendine yönelik algısını oluşturan benlik becerilerinin “Uzaya Giden Tren” kitabında çokça yer almış olmasında kitaptaki olay örgüsünün etkili olduğu söylenebilir. Çünkü kitaptaki olay örgüsünde öğrencilerin bir konu hakkında hikâye yazmaları gerekmektedir; hikâye yazma süreci boyunca dayanıklı olmaları, tıpkı bir lider gibi süreci yönetmeleri, hikâye konusunu merak ederek bulmaları, kendilerini ve sınıf arkadaşlarını motive etmeleri, mevcut görevlerine odaklanarak öz

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

denetim yapmaları, koşullara göre hareket ederek öz düzenleme yapmaları, verilen görevi yapabilme kapasitesine inanarak öz yeterli olmaları, öğrencilerin dikkatleri dağılmadan hedeflerine ulaşmak için sebat etmeleri ve tüm bunları yaparken sorumluluk almaları gerekmektedir.

Çalışma becerilerinden girişimcilik ve hesap verebilirlik becerilerine "Uzaya Giden Tren" kitabında yer verilmemiştir. Erdamar ve Barası (2021) tarafından Türkçe dersi öğretim programı üzerinde yapılan araştırmada girişimcilik becerisini yansıtan kazanım sayısının az olduğu tespit edilmiştir. MEB (2019) Türkçe dersi öğretim programında bir yetkinlik olarak yer alan girişimciliğin "Uzaya Giden Tren" kitabında yer almaması, çocuklara girişimcilik becerisinin aktarılması konusunda kitabın yetersiz kalmasına sebep olabilir. İncelenen kitapta üretkenlik (f=2) ve kaynak yönetimi (f=9) becerilerine yer verilmiştir. Çalışma becerilerinden kaynak yönetimi becerisine çokça yer verilmesi ve buna karşılık girişimcilik ve hesap verebilirlik becerilerine hiç yer verilmemesi, çalışma becerilerinin incelenen kitaba dengeli bir şekilde dağılmadığını göstermektedir.

Üst düzey düşünme becerilerinden yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerisine "Uzaya Giden Tren" kitabında çokça yer verilmiştir. Sağsöz'ün (2019) resimli çocuk kitapları üzerine yaptığı araştırmada da yaratıcılığa ilişkin anlatımlara fazla yer verildiği tespit edilmiştir. Çetin ve Çetin'in (2021) okul öncesi eğitim programı üzerine yaptıkları araştırmada yaratıcılık ve yenilik becerisinin program, kazanım ve göstergelerde az yer aldığı tespit edilmiştir. Okul öncesi eğitimde yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerisini kazanamayan bir çocuk, ileriki sınıf seviyelerinde "Uzaya Giden Tren" benzeri yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerisine yer veren, iyi hazırlanmış, nitelikli kitaplar okuduğunda yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerisindeki eksikliğini gidermesi mümkün olabilir. İncelenen kitapta eleştirel düşünme, yansıtıcı düşünme ve analitik düşünme becerilerine yer verilmemiştir. Buna karşın, başka bir çocuk kitabı serisini 21. yüzyıl becerileri açısından inceleyen Canbaz ve Sayı'nın (2022) Çıtır Çıtır Felsefe kitap serisi üzerine yaptıkları araştırmada ise incelenen kitaplarda eleştirel düşünme becerisine sık sık yer verildiği tespit edilmiştir.

İncelenen kitapta sosyal ve duygusal becerilerin çoğuna (psikolojik iyi oluş, duygu düzenleme, empati, ilişki yönetimi, çatışma çözme) yer verilmemiştir. Sosyal bir varlık olan çocuğun aidiyet duygusunu geliştirmesi ve başkalarıyla ilişki kurabilmesi için sosyal beceriler kritik öneme sahiptir (Akyol ve Aşkar, 2022). Kritik öneme sahip olan sosyal becerilerin çoğunun, incelenen kitapta yer almamış olması bir eksiklik olarak değerlendirilebilir. "Uzaya Giden Tren" kitabındaki olay örgüsü; okul gibi, tren istasyonu gibi sosyal etkileşimin olduğu bir ortamda geçmektedir. Sosyal etkileşimin olduğu bir ortamda olaylar yaşanmasına rağmen sosyal ve duygusal becerilerin çoğuna yer verilmemesi dikkat çekmektedir. İncelenen kitapta planlama ve organizasyon, iş birlikli çalışma, sosyal ve kültürel farkındalık, esneklik ve uyum becerilerine ise yer verilmiştir.

"Uzaya Giden Tren" kitabında dil ve iletişim becerilerinin hepsine [müzakere etme (f=6), ana dilde ve yabancı dillerde iletişim (f=4), etkin dinleme (f=2)] yer verilmiştir. Türkçe Öğretim Programı'nda bir yetkinlik olarak yer alan ve düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (MEB, 2019) şeklinde açıklanan "Ana Dilde İletişim" ile aracılık etme ve kültürlerarası anlayış becerilerini gerektiren (MEB, 2019) "Yabancı Dillerde İletişim" yetkinliklerinin incelenen kitapta bir beceri olarak yer edinmiş olması, çocuk okuyucu açısından olumlu bir durum olarak görülebilir. Çocukların kendilerini sosyal, bilişsel ve duygusal yönden geliştirmeleri ancak etkili iletişimle, dil becerilerini geliştirmeye ve ana dillerini doğru kullanmayla mümkündür (Boyacı ve Özer, 2019). Etkin dinleme becerisine yönelik (f=2) ifadeler yer veren "Uzaya Giden Tren" kitabı, Türkçe öğretimindeki dört dil becerisinden biri olan dinleme becerisinin gelişmesine katkı sunabilir. İki veya fazla taraf arasında, karşılıklı görüşme, diyalog ve fikir alışverişi sonucunda bir konunun ele alınması (Sığırı ve Varoğlu, 2018) olarak tanımlanan müzakere etme becerisinin kitapta çokça yer alıyor olması

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

(f=6), çocuğun gerekli durumlarda başkalarına danışma, fikir alışverişinde bulunma özelliğine katkı sağlayabilir. Danışma özelliği gelişen çocuğun hem dilsel becerileri hem de sosyal ilişkileri gelişir. Bu denli önemli olan dil ve iletişim becerilerinin “Uzaya Giden Tren” kitabında yer almış olması; çocuğun bilişsel, sosyal ve duygusal yönünü olumlu yönde etkiler.

Okuryazarlık becerileri, kitapta en az yer alan beceriler olarak tespit edilmiştir. Okuryazarlık becerilerinden sadece bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı ve görsel okuryazarlık becerilerine yer verilmiştir. Görsel algılamanın ve görsel sunmanın önem kazandığı günümüz dünyasında, görsel okuryazarlığın bir beceri olarak “Uzaya Giden Tren” kitabında yer almış olması dikkate değer durumdur. Finansal okuryazarlık, sağlık okuryazarlığı, çevre okuryazarlığı, sayısal okuryazarlık, vatandaşlık okuryazarlığı, bilim okuryazarlığı ve medya okuryazarlığı becerilerine kitapta yer verilmemiştir. Oran ve Avcı'nın (2022) Behiç Ak'ın “Havada Asılı Kalan Top” eseri üzerine yaptıkları araştırmada da en az yer alan becerilerin bilgi okuryazarlığı ve medya okuryazarlığı olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; “Uzaya Giden Tren” kitabında 21. yüzyıl ana becerilerinin hepsini örneklendirecek ifadelere yer verilmiştir, ana becerilerin altında yer alan ve toplam sayısı 46 olan alt becerilerden ise 26 tane beceriyi (öğrenmeyi öğrenme, aktif öğrenme, akademik beceriler, dayanıklılık, liderlik, merak, motivasyon, öz denetim, öz düzenleme, öz yeterlik, sebat, sorumluluk alma ve sorumlu karar verme, üretkenlik, kaynak yönetimi, yaratıcı ve yenilikçi düşünme, problem çözme, üst biliş, planlama ve organizasyon, iş birlikli çalışma, müzakere etme, sosyal ve kültürel farkındalık, etkin dinleme, esneklik ile uyum, etkin, ana dilde ya da yabancı dillerde iletişim, bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı, görsel okuryazarlık) örneklendirecek ifadelere yer verilmiştir. Bazı alt beceriler ise (öz farkındalık, öz güven, hesap verebilirlik, eleştirel düşünme, yansıtıcı düşünme, analitik düşünme, psikolojik iyi oluş, duygu düzenleme, ilişki yönetimi, çatışma çözme, finansal okuryazarlık, çevre okuryazarlığı, öz saygı, medya okuryazarlığı, empati, sağlık okuryazarlığı, sayısal okuryazarlık, vatandaşlık okuryazarlığı, bilim okuryazarlığı) yer almamıştır. Genel olarak baktığımızda 21. yüzyıl becerilerinden çoğunu örneklendirecek ifadelerin yer almış olduğu görölmektedir. Ana becerilerden en çok örneklendirileni benlik becerileri olarak görölmektedir. Alt becerilerden ise en çok yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerisi örneklendirilmiştir. Tüm bu sonuçlardan hareketle “Uzaya Giden Tren” kitabının çocuklara 21. yüzyıl becerilerini aktarabilecek bir içeriğe sahip olduğu görölmüştür. Kitapta 21. yüzyıl ana becerilerinin hepsini örneklendirecek ifadelere yer verilerek çocuğun çoklu gelişimine destek olacak bir yapıda olduğu ve kitabın belirtilmiş olan yaş seviyesindeki çocukların okumasına uygun bir nitelik taşıdığı söylenebilir.

6. Öneriler

21. yüzyıl becerileriyle donanmak artık bir ihtiyaç değil, bir zorunluluk olarak bireylerin karşısına çıkmaktadır. Bu sebeple çocuk kitabı yazarlarının, çocuk kitabı editörlerinin ve yayınevlerinin çocuk kitaplarını hazırlarken 21. yüzyıl becerilerini göz önünde bulundurmaları, kitap içeriğinde 21. yüzyıl becerilerini geliştirecek ifadelere yer vermeleri çocukların küçük yaşlardan itibaren bu becerilere sahip bireyler olmalarına katkı sağlayabilir.

Kaynakça

- Aggarwal, A. (2021). Global framework on core skills for life and work in the 21st century. ILO. Geneva.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S., & Yıldırım, E. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı* (6. Baskı). Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Ananiadou, K. & Claro, M. (2009). 21st century skills and competences for new millennium learners in OECD countries. *OECD Education Working Papers*, No. 41, OECD Publishing.
- Arık, M. (2022). *Uzaya giden tren*. İstanbul: Timaş Çocuk Yayınları.

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

- Atış Akyol, N. & Aşkar, N. (2022). Erken çocukluk döneminde 21. yüzyıl becerileri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(3), 2597-2629.
- Belet Boyacı, Ş. D. & Güner Özer, M. (2019). Öğrenmenin geleceği: 21. Yüzyıl becerileri perspektifiyle Türkçe Dersi Öğretim Programları. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 9(2), 708-738.
- Büyüköztürk, Ş. & Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2021). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Canbaz, B. & Kaplan Sayı, A. (2022). Çıtır Çıtır Felsefe kitap serisinin eleştirel düşünme becerileri açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 51 (236), 3081-3106.
- Cansoy, R. (2018). Uluslararası Çerçevelere Göre 21.Yüzyıl Becerileri ve Eğitim Sisteminde Kazandırılması. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7 (4), 3112-3134.
- Care, E. & Griffin, P., McGaw, B. (2012). Assessment and teaching of 21st century skills. *Dordrecht, The Netherlands*: Springer.
- Chen, D. (2019). Toward an understanding for assessing 21st-century skills: Based on literature and national assessment practice. *Annual Meeting of National Council on Educational Measurement*, 4 (8), 1-24.
- Çer, E. (2016). Türkçe öğretiminde çocuğa görelilik ilkesine uygun edebiyat yapıtlarının önemi. *İlköğretim Online*, 15(4).
- Çetin, M. & Çetin, G. (2021). 21. yüzyıl becerileri açısından MEB okul öncesi eğitim programına eleştirel bir bakış. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(1), 235-255.
- Ekiz, D. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erbay, F. & Samur, A. Ö. (2010). Anne ve babaların çocuk kitapları hakkındaki genel görüşleri ile çocukların alıcı dil gelişim düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Turkish Studies International Periodical Forthe Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 5 (4), 1063-1073.
- Erdamar, G. & Barası, M. (2021). 21. yüzyıl becerileri açısından ortaokul Türkçe dersi öğretim programı. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(1), 312-342.
- Gelen, İ. (2017). P21-Program ve öğretimde 21. yüzyıl beceri çerçeveleri: ABD uygulamaları. *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 15-29.
- Güney Marmara Kalkınma Ajansı, Güçlü Yarınlar için 2023 Eğitim Vizyonu. Erişim Tarihi: 08.10.2023. https://www.gmka.gov.tr/dokumanlar/yayinlar/2023_E%C4%9Fitim%20Vizyonu.pdf
- Kankaras, M. & Suarez-Alvarez, J. (2019). Assessment framework of the OECD study on social and emotional skills. *OECD Education Working papers*, No: 207. OECD.
- Kıymaz, M. S. & Gürlek, E. (2021). Çocuk edebiyatı ürünlerinin yaş gruplarına göre seviyelendirilmesi. İçinde (Tunagür, M. ve Kardaş, M.N.). *Çocuk edebiyatı*. (s. 233- 250). Ankara: Pegem Akademi.
- Lemke, C. (2002). enGauge 21st century skills: Digital literacies for a digital age. *North Central Regional Educational Laboratory*.
- MEB (2019). Türkçe dersi öğretim programı ilkökul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar. Ankara.
- Oran, E. & Avcı, Y. (2022). Behiç Ak'ın 'Havada Asılı Kalan Top' eserinin 21. yüzyıl becerileri çerçevesinde incelenmesi. İçinde (Geçgel, H. ve Kana, F.). *Türkçe eğitimi araştırmaları I*. (s. 89-124). Çanakkale: Holistence Publications.
- Sağsöz, G. (2019). Resimli çocuk kitaplarında STEAM: "yaratıcı ve eleştirel düşünme becerisi". *Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Matematik ve Sanat (J-STEAM) Eğitim Dergisi*, 2(1), 1-20.
- Sığırı, Ü., & Varoğlu, A. K. (2018). *Müzakere*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Şirin, M.R. (2007). *Çocuk edebiyatına eleştirel bir bakış*. Ankara: Kök Yayıncılık.

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

- Tanju, E. H. (2010). Çocuklarda Kitap Okuma Alışkanlığına Genel Bir Bakış. *Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi*, 6 (22), 30-39.
- Türel, Y. K. & Şimşek, A., Şengül Vautier, C. G., Şimşek, E., Kızıltepe, F. (2023). 21. yüzyıl becerileri ve değerlere yönelik araştırma raporu. *Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı*. Ankara.
- Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük, “Beceri”. <https://sozluk.gov.tr/> , Erişim Tarihi: 20 Temmuz 2023.
- World Economic Forum. (2018). The future of jobs report 2018. *Centre for the New Economy and Society*.
- Yalçın, S. (2018). 21. yüzyıl becerileri ve bu becerilerin ölçülmesinde kullanılan araçlar ve yaklaşımlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 51 (1), 183-201.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi. *Eğitim ve Bilim*, 23(112).
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, O. & Yakar, Y.M. (2018). Türk çocuk edebiyatında sorun odaklı yaklaşım. *Çocuk ve Medeniyet* , 3 (6), 29-42.

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com

e-mail: editor@rumelide.com,

tel: +90 505 7958124

phone: +90 505 7958124